

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, szerda, január 26

Tizenegyedik évfolyam.

UJABB HAZAFIAS JELENSÉGEK.

(T.) Nagyszerű emberek ezek a t. ellenzéki képviselő urak! Ők minden áron be akarják bizonyítani, hogy a fekete fekéte, s hogy a mi fehér, az nem fekete. Eltöltenek vele órákat, eltöltenek vele napokat, sőt képesek a képviselőház vitáit hét számra elhuzni, csak bebizonyíthassák, hogy a fekete fekete, és hogy a fehér nem fekete; mintha bizony volna valakinek eszében a feketét fehérre, a fehérét pedig feketére disputálni: már t. i., hogy a fogyasztási adójavaslat mint mindenféle adójavaslat a világon, nem fehér, hanem fekete, s hogy az éfélek bizony nem szokták mulatozásra, avagy bál és fürdői saisonok helyett föltálatlani.

Már maga a pénzügyminiszter előterjesztése úgy szól: hogy bizony sajnos és szomorú köteleesség ismét új adónemet találni ki, amde mert az ország anyagi körülményei és szükségletei elkerülhetetlenné teszik a kénytelen megfelelni azon köteleességeknek, hogy e szükségletek új adósság csinálás nélkül fedezetet találjanak.

Reméljük, hogy a pénzügyminiszter előterjesztésében sincs az új adó nem örvendetes jelenség gyanánt feltüntetve; a pénzügyminiszter sem azzal áll elő: miszerint igen boldognak érzimaggát, hogy az ország közönségének egy új adó nemmel kedveskedhetik; avagy nem akarja elhitetni senkivel, hogy ez új adó nem fizetése mily kellemes hatást fog gyakorolni az emberi érzékekre; hanem azt mondja: ez bizony nem valami örvendetes dolog, hanem hát muszáj dolog!

És az ellenzék kapja magát, az egész országgyűlési vita alatt nem tesz egyebet, mint azt bizonyíttatja: hogy ez az új adó nem bizony rettentő és kellemetlen valami, a mint hogy az ellenzék hazafiságának szempontjából az adófizetés mindig is kellemetlen valami volt.

És most uram-teremtőm, napok óta azon foly a vita, hogy ez az új adó nem nem kellemes, mert hátrányára van ennek és hátrányára van annak; mintha bizony volna adó nem a világon, mely, közvetlen az egyesek érzelmeit tekintve, különösen a fizetés pillanatában előnyösnek lenne tekinthető? Amde ha az államnak órákerekékként egymásba vágó, és minden állampolgárra nézve közös érdekű intézkedéseit és intézményeit tekint-

A KELET TÁRCZÁJA.

Br. Reichenstein Ferenczel való ismeretségem.

Barutziu után Móricz István.

(Fiamnak, leányomnak s vejemnek ajánlott elbeszélés.)

(Vége.)

Ily körülmények közt nem szoktak választ adni, hanem bárkinek ajtót mutatnak. Most, 17 év múlva, bevalom, miszerint kevésbé mult, hogy Popasznak is nem mutatam ajtót. Ő észrevéve felháborodásomat, visszahúzódott, a nélkül, hogy a másik szobában levő Joann Constantint látna volna. —

Alig nyitottam ki most jobban szememet, hogy a felöttem eldobott hálót megláthassam. Miután az áprilisi congressus zajos jelenete után, midőn az elnök beszédem kezdetén a szótól megfosztott, beárultak a birodalmi udvarnál, mint e birodalom egysége ellen való legveszélyesebb agitátor; miután minden választásnál, a jelöltek listájából kiűrtöttek, s mégis regalistává neveztettem ki, most lépéseket tettem, hogy a nemzet szemében is megbélyegezzem „um ihn für immer unschaeidlich zu machen.“

Azon naptól kezdve, hogy az unionisták által rávett Popaszuval szóvitam volt, a nemzeti értekezletekbe nem mentem el; Popaszuval történt jelenetemet közöltem Schaguna püspökkel; még megjelentem néhány gyűlésen, eltöltve drága óráimat egy rakás száraz s gyümölcstelen szóhalmaz hallgatásával, azután dolgainm látna, visszatértem Zernestre, s onnan Bukarestbe. Szeptember havában láttam, miként a 26 erdélyi képviselő közt, engemet is megválasztot-

júk és szoros vizsgálat alá vesszük, mindjárt kitűnik, hogy azoknak az adóknak fizetése, közvetve egyesekre nézve issokkal előnyösebb, mintha azok az egyesek azokat az adókat nem fizetnék, mert csak egy olyan intézmény maradjon el, melynek elmaradása a polgárok egy bizonyos számának érdekeit háttérbe szorítaná, lenne bezzeg láma azon polgárok részéről bizony elég nagy és elég jogos, mert azt állítanak azonnal: ha mi tudunk adót fizetni másokért, hát mások is tudjanak adót fizetni mi értünk, s miután ezen intézmény fenntartása pusztán az illető érdekeltre nézve elviselhetetlen teher lenne, ám járuljon hozzá az egész ország, s ha a mostani adókból éppen nem telnek ki: kik kell találni valamit, de érdekeink elhanyagoltatását nem nézhetjük összetett kézzel mi sem.

Igaz, hogy egyik ember azt mondja: minek ez? A másik ember azt mondja: minek az? És így tovább. Amde kérdezzétek csak meg az érdekelt feleket, kiknek érdekében ama intézmény felállítva lön? Ők majd titeket fognak megkérdezni: hogy hát az uraknak minek ez, meg minek az? Vagy ne legyen tehát senkinek semmije, vagy ha van az egyiknek, hát legyen a másiknak is!

Igen ám! — kiáltja az ellenzék hazafias méltósággal és nemes határozottsággal: lenni lehet minden, sőt lenni is kell mindennek a hon-haza érdekében, — csak adófizetésnek nem kell lenni; mert kérem szépen szó a mi szó, — de már a mi a hazafiságunk ezt az oldalát illeti? ezt az oldalt az én választóim nem szeretik!...

Elkezdji tehát az ellenzéki képviselő a honi hazabeszélést és beszél úgy a mint az ő választói szeretik, kik aztán mint a „Peleskei nótárius“-ban a vasas németek, felkiáltanak: „Ez tetszik nekünk!“ Hanem a melyik képviselő nem azt nézi, hogy mi tetszik az ország száz águ viszonyait csak árnyéklatosan ismerő választóknak? hanem teszi, a mint ő látja jónak? teszi az ország és a haza érdekében? — az a mameluk, az szavazó gép, hanem a ki egy jobbra tanulatlan emberek közül álló tömeg tetszés nyilvánításait teszi, s a mint azok jónak látják, ő azonképen tánczol és alkalmazza magát: az a független képviselő!

És a hez most a „kereskedő-választók“ érdekeiben látszik megindulva lenni, azok érdekeiben t. i. kik, ha egy kissé mélyebben gondolkodnának, s szemügyre vennék az órákhoz képest a földbirtokosok a birodalmi tanácsba, mintha semmi sem történt volna közöttük, vagy a brassóiak nagyon prózai közmondása szerint: a fohagymát se ette meg, s a szája se szagos.

Miért választottak meg engem Bécsbe, s még ugyanazon évben, jelentékeny többséggel, ha tudták, hogy Reichensteinnak el vagyok adva? Nem hagyhattak Erdélyben? Egy hó lefolyása után, elmentem én is a többiek után. Két bizottságban, t. i. a 36 tagu pénzügyiben, s a 12 tagu erdélyi vasutiban tartottak fenn nekem helyet. Az 1865. évi birodalmi tanácsülésben még tettem velem egy kísérletet, hogy a vaskorona rendjével díszítsenek fel engemet is! Megköszöntem alattvalói hódolattal, s e nem várt különötte nézve becsánatot kérve, előhoztam okaimat, melyeknek aloposságát a korlátnak is elismerte, kinek írásbeli választát nálam bárki is megnezheti. Ha valaha életemben ambitiosus lettem volna, akkor az a rang, a mit a férfiaknak adnak, 1849 után illetett volna meg, midőn életemet dobtam oda a birodalomért, s szolgálataban 5400 p. frnyi javam pusztítottam el, melyet, miután a katonai bizottság előtt tanukkal, okmányokkal bizonyítottam, letettem az esküt is, én és anyátok, midőn drága testvértetükkel, Aureliával, éppen áldott állapotban volt. Az illető okmányokat itt találjátok. Nem dekoratúra, hanem korlátalanításra van szükségük, mint a mely számtalan mas családnak adatott; e helyt atyátok orosz és osztrák fogságot szenvedett s a felkelők által halálra keresve, kipusztítottak.

De végre is, ti mostan mindnyájan érettek vagytok s egész joggal kérdehetik: Ki merészel felelősségre vonni bármely természeti meggyőződésű felől, legyen az társadalmi, kereskedelmi vagy politikai, midőn én nem várakoztam egész életemben azok aiai előtt, kikhez be-

osztály terheit, melyeket az ország a kereskedők érdekében is a földbirtokos osztály vállaira rakott, s ha volna bennök igaz hazafiság, a minek lenni kell, és méltánylász polgártársaik terhe iránt, a minek szintén lenni kell, — hát azon csekély áldozatért, melyet talán vagy látszólagosan a haza most tőlük látszik követelni, — nem hogy felszólaljának, de még űk utasítanak felszólalókat, hogy a haza e kívánalmaival szemben, az áldozat-hozás köteleességét űk is elismerik.

Amde nem! Az ellenzéki heez megindult, s egy némely kereskedő urak a kormánybuktatás nagy célját maguk elé tűzött cliquek eszközeitől szegődvén, pirolás nélkül adják be: hogy űk a hazának még ezta csekély áldozatot sem fogják meghozni. Csekélynek mondom, mert az áldozat nehezebbik végét itt is azok fogják viselni, a kik fogyasztanak, s bizony a kereskedelmi fogalomra aligha leend valami hatással. De már csak az a gondolat is, hogy lehet, felláziítja a kereskedő urak egy némely részét: a haza ellen!

Na hiszen tisztelem én azokat a hazafias jelenségeket, melyek a mai ellenzék egise alatt kezdenek lábra kapni, és tisztelem azokat a hazafiatok, kik csak abban hazafiak, hogy nem szavaznak meg a hazának semmi áldozatot.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap d. e. 11 órakor Szontagh Pál (nogr.) elnöklése alatt tartott ülésében tárgyalta a bélyeg és illetékre vonatkozó törvényjavaslatot.

A kormány részéről jelen volt Szapary Gyula gr. pénzügyminiszter és Králitz Béla miniszteri tanácsos. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Dárdai Sándor előterjeszté a „bizottsági tárgyalások alatt eszközölt módosítások új szövegezését, a melyek elfogadtattak. A 26. §, az előbbi tárgyalások rendén változást szenvedett volt, de most az eredeti szöveg visszaállított.

A törvényjavaslat tárgyalása után felmerült azon kérdés, hogy pl. a házbányagutak bélyeg alá esenek-e? Hosszabb vita után úgy találtatott, hogy e kérdés még nem érett annyira, hogy a nyugtadás kötelezővé tétessék, addig pedig hagyassanak meg az általános szabályok.

Ezután a nérváltoztatás iránti kérvények bélyegilletéke jött megbeszélés alá s a bizottság azon javaslatban állapodott meg, hogy a nérváltoztatás bélyege családönként 50 kr. legyen, s ha egy kérvényben több család kérelmez, arra annyiszor 50 kr. tétessék, a hány család (szülők s gyermekei) folyamodik abban. A névátváltásra vonatkozó kérvények maradnak

lépésem vala mindennap, osztrákoknál, magyaroknál, szácsoknál, hol fényes asztalok terjeszkedtek, elvezitettek vagy szereztek kártyával százakat, 1000 frtos újévi ajándékok tétettek magas rangú hölgyeknek, a nemzet vagyonából; ott, hol ilyen szerepeket játszottak, az évi jövedelem 30 ezer s még ezen felül is volt, nem három ezer.

Ez időszakból más közléseket, Schmerling rendszerére vonatkozólag, kapni fogtok, ha megérem, hogy azon köz- és magán ügyeimről beszéljek, melyeket néhai András metropolita urral átéltem 1847-től 1865-ig, mely évben megbukott Schmerling, vele gr. Nádasdy Ferencz, br. Reichenstein, s melyben félbeszakítottam minden politikai és nemzeti ügyet N.-Szebennél, azután megint üldözőbe vétetvén, mint a szarvas a vadászok által, ágyba jutottam 1865. novemberől 1866. ápriliséig, mely idő alatt anyátok kétszer hitte halálomat.

N.-Szeben, 1880. szeptember.

A LÁMPAGYÚJTÓ.

Angol regény.

Irta:

MISS CUMMINS

Hetedik fejezet.

A z e l s ő i m a .

(Folytatás.)

Ez idő óta hárman szerény jólétben éltek együtt. Mert bár szegények voltak, de munka és szorgalom mindig megóvták őket a nyomortól.

az eddigi bélyegilletékek alatt. Végre, előadó felolvassa a jelentés szövegét s az, a mai megállapodások hozzátételének fenbágyása mellett elfogadtatik és a mai ülés jegyzőkönyve is hitelesítettik.

ORSZÁGGYŰLÉS.

jan. 24-én.

Folytatatik a cukor-, kávé- és sűrítő gyasztási törvényjavaslat feletti vita.

Eötvös Károly: A javaslatot nem fogadja el, először azért, mert adóemelés, ilyent pedig el nem fogadhat. Másodszor azért, mert a javaslat elfogadása a háztartásokat túlságos zaklatásnak tenné ki. A cukor és kávé a mi társadalmunkban oly czikkékké váltak, a melyek életszükséglet képeznek. Ezeket nem tartja megadóztatónak.

Sennyey Pál b. kijelenti mindenekelőtt, hogy csak az előtte fekvő tárgyhöz fog szólni. Nem fogadja el pénzügyi szempontból a javaslatot azért, mert nézete szerint ezen adórendszer egy hibás lépés, és egy eltérített jksérlet oly téren, a mely más alapokon adórendszertünknek hasznos és termékenyítő tényezőjét képezhetné. Szükséges volna általános adórendszertünknek összhangzatos reformja és a fogyasztási adóknak vám- és jogalmi viszonyainkra tekintettel való homogen beillesztése; szükséges czélból az indirekt és direkt adók közti egyensúlynak kiegyeztető kompenzáció általi helyreállítása. A jelenlegi erőszakos rendszabály fogja eredményezni, hogy korlátozva lesz produkcionális képességünk.

Meg van győződve, hogy ezen adó a tervezett módzatok mellett kevés jövedelmet fog hozni; egyesekre és a forgalomra pedig kárt és kellemetlenséget fog előidézni. De nemzetgazdasági tekintetből aggodalmi alaposabbak, most is aránylag többre kerül a produkálás, mint másutt, s így a verseny nehezen, nem legyőzhető, de legalább fentartható.

Súlyosak a mai terhek, de isten segítségével elviseli azt a nemzet nagy nehezen, de úgy elviselni, hogy újabb és újabb adóemeléssel fenyegecsk, azt nem bírja meg az ország sem pénzügyileg, sem nemzetgazdaságilag. (Helyeslés a baloldalon.) Tizenegy év óta folyvást szaporítottak a terheket. Kéri szólni, hogy adások a nemzetnek idő a pihenésre is, mert ez a rendszer kimerülésre vezet. A hírlapokban olvasa, hogy az állami jövedelmek kedvezően folynak be. Hát kérdi, hogy ha e symptomák még csak messziről mutatkoznak, elfojtsuk-e azt csirjában újabb lecsapolási rendszerrel.

Ezután felszólal Tiszta Kálmán miniszterelnök. Utalt azon ellenmondásra, hogy az adó az illető czikkéket az adótételnél is nagyobb összeggel drágíttatná és mégis a kereskedőt károsítaná. Kimutatja továbbá, hogy minden befek-

Vilmos anyjának büszkesége, reménye, folytonos gondolatának tárgya volt. Nem kiélt semmi fáradságot, hogy neki a szükségést, mind tanulás, mind néha mulatság tekintetében megszerezhesse.

Különös is lett volna, hogy ne legyen büszke e fiura, mert ritka szépsége, kellemes, nyájas modora, okossága, s korra érettsége még idegeneknek is feltűnt, ha vele beszéltek. Mindig, eleitől fogva, szép kis gyermek volt, de most, midőn már csaknem betöltötte tizenharmadik évét, nemcsak azon rendes gyermek szépség tűnt fel rajta, mire elég, hogy szép göndör fürtjei, sötét szemei, s rózsapiros arca legyen. Nyílt, magas homloka, tekintetének tiszta fénye, okosan néző nagy kék szemei, a kifejezésteljes száj, mely oly sok határozottságot, s még is annyi szelidséget árukt el, az arányosan telt alak, s egészséges arcszín volt az, mi vonzott, s a leendő valódi férfit árulta el benne. Senki nem tölthetett egy félórát úgy e fiu társaságában, hogy ne csodálja, s ne szeresse őt meg.

A természetűtől melegen dobogó szívvel, szerető kedélylyel volt megáldva, melyet anyja szeretete, s a világ iránta mutatott jó indulata tápláltak benne. Rendkívül vidám kedélylyel bírt, mit idősek s magasabb álláspontuak irányában vele születtett udvariassága kellő időben mindig enyhítették, e mellett nagyon gyors felfogással, jó beszélő-tehetséggel, mások örömei s fájdalmai iránt, őszinte részvétellel, szóval egyike volt ama nyílt, vonzó jellemeknek, melyek a szíveket megnyerik, a nélkül, hogy az ember tudná mi-

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 2 ho. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések elvételének:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 86.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenste. és Vogler hirdetés közz. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapest Szervitater 3. sz.

Elvettéi esikhet.

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

tetés elhalasztása csak megzsibbasztaná a nemzet termelő erejét, s hogy igen sok abból mit Sennyei óhajit pénzbe kerül, noha ő semmi adót sem akar megszavazni, másrészt rámutatott arra is, hogy Sennyei programjának legnagyobb része pbrazis, melyet mindenki úgy értelmezhet, a mint neki tetszik. Polemiája végén Eötvös ellen fordult s megegyőlvé annak legtöbb főbb állításait, azzal végezte be beszédjét, hogy a personal unió hirdetése és Kossuth szavainak vallása, mit a szélbal tesz, együtt és egyszerre lehetetlen.

Királyi Pál beszédének elmondását holnapra kéri halasztatni, mire az ülés délután háromnegyed 1 órakor véget ért.

A FÜGGETLENSÉGI PÁRT ORSZÁGOS ÉRTEKEZLETE.

Jan. 23.

A fővárosnak igen érdekes és szokatlan látványban van része. A szélbalok felgyülekeztek tanácskozní a képviselőválasztások előtt. Tanulmányos beszédekkel mondanak, nagy díszlakomákat rendeznek s egyszer úgy szívők szerintigaziból kibeszélik magukat, csinálván maguk között parlamentet. Igazságszerető laprtársunk az „Ellenzék“ azt mondja ugyan tisztelt elvtársairól a tegnapi táviratában, hogy abból ugyan a mit azok a hazafiatok ott a Hungária nagy termében beszélnek nem tanul senki, s hogy igen alantas és meddő dolgok körül forog a vita — de hát ugyan mit is várt az „Ellenzék“ ettől az egész parádétól. Hiszen elég azt tudni, hogy körülbelül négyszáz marczona, tipikus magyar alak, a legtöbb sujtásos bekecsben és magyar nadrágban gyűlt össze a Hungária nagy termében megmutatni a hazának, hogy űk: vannak. Hogy a régi gárda számos tagja, kiket a képviselőházban már nem látni, látta egymást viszont. Csiky Sándor, Ragályi Nándor és az ősz Gubody Sándor alig győzték fogadni az ádvözléseket s hogy a függetlenségi pártbeli képviselők majd teljes számmal jelentek meg.

A terem felső részén volt felállítva az elnöki asztal, zöld terítőkkel letakarva. E körül sorakoztak az előértekezleten kijelölt elnökök és jegyzők s itt foglalt helyet a képviselők nagyobb része. Tíz óra után néhány perezezel Mocsary Lajos nyitotta meg az értekezletet, elnökül az ősz Ragályi Nándort, Madarász Józsefet és Gubódi Sándort ajánlván, kik el is fogadtattak.

Az első szónoklatot Eötvös Károly mondta. Főczékünk — úgy mond — a párt szervezkedése, hogy a párt ne csak tömören és összetartóan, hanem nagy számmal és erővel is lépjen fel a választásoknál. (Éljenzés) Első kérdés: vajjon az eddigi központi vezetés, jó volt-e? A párt legújabb története 1868-ban; a régi pedig Mo-

ként. Szerette a tudományokkal foglalkozni, s anyja tizenkét éves koráig iskolába jártatta.

Anglia nagyobb városaiban a szegényebb szülők gyermekei is, csaknem mindazon előnyöket élvezhetik a nevelés terén, mit különben csak a gazdagság nyújthat, ha ugyan az alkalmat valóban felakarja használni; s Villi, ki rendkívüli tehetséggel volt felruházva, s anyja által ösztönöztetve minden kínálkozó alkalom felhasználására, néhány év alatt annyi ismeretet gyűjtött össze magának, mi korához képest valóban rendkívüli, s meglepő volt.

Midőn tizenkettődik évét betöltötte, nagyon jó alkalom kínálkozott egy gyógy-szertárhoz tanonczul belépni, kinek egy növendék fiura volt szüksége, hogy a bolthan segítségére legyen. S bár a díj, mit mr. Bray felajánlott, csekély volt, de remény nyújtottat fizetés javításra, s mindenesetre a Vilmos helyzetében, e kínálkozó alkalmat nem lett volna helyes mellőzni.

Bár mennyire szerette is könyveiben buvátkodni, mégis régen vágyakozott már arra, hogy a család anyagi terhein ő is könnyíthessen némileg. Anyja s nagyatya belegyeztek, s így örömmel fogadta el mr. Bray ajánlatát.

Vilmos jelenlétét az anyai háznál, fájdalmasan nélkülözték, mert miután a szerződés új gazdájával úgy volt, hogy az éjjel is nála töltsé, s hét közben ritkán volt annyi ideje, hogy bár egy rövidke látogatást tehessen anyjánál, a szombat estéket kivéve, mikor aztán ott-

hácsnál kezdődött, így a régi. Erősebb, vagy gyengébb volt, de élt folytonosan. E párt vezetéséig addig az ország képviselői végeztek, kik már ismerik a viszonyokat. Ők a kerületeket szellemi és erkölcsi támogatásban részesítették pénzt nem adhattak, mert a kormány nem adott, de el sem fogadhatták volna. A központi vezetésre nem tudna a mostaninál jobb módot. Új emberek nem ismerik a kerületeket, s ez a sikert kockáztatná. Eddig a kormány nemcsak ellenünk dolgozott. Igénybe vette erőjét a középselellenzék is. Most mivelünk akart megküzdeni s már ki is adta a jelszót ellenünk hogy megsemmisítsenek. (Nem engedjük! Nem lehet!) Igen uraim! nem engedjük, Sokat csalódtunk, de feladni a reményt a kétségbeesés politikája lenne. Azt megvárni, míg az ország hajja az országot hozzájár, nem lehet.

Eötvös után Kun Pál jelenti ki, hogy 3 név áll a magyarnak: Görgey, Deák és Tisza okai a haza rossz helyzetének. (Zaj.) S ezzel elfogadotván az első pont, áttértek a másodikra.

Helfy Ignác előadó: Mindenekelőtt kijelenti, hogy Eötvössel együtt ő is többségre törekszik. Előadja, hogy egy „törzskönyvet“ kell készíteni, melyben a kerületek viszonyai, terjedelmé és befolyásos személyei lennének feljegyezve, — van-e alkalmas képviselő-jelölt, és hogy állnak az ellenpárti és a saját pártbeliek vagyoni viszonyai; minő elem képezi a pártot, s vajon egészséges-e a kerület, vagy corumpált! Kéri, hogy a küldöttek e kérdésre írásban feleljenek. (Helyeslés.)

Többen pártolólág szólnak hozzá, de nem Csánády Sándor. Örömmel hallja ugyan, hogy a pártprogramm egységes, holott Helfi a negyvennyolcasok egy részét a függetlenségi párt-hoz vitte át. (Ellenmondás: Ez nem tartozik ide!) Halljuk Csánádyt! Nagy zaj. Verhovay csillapítólág szól.) Sajnálja, hogy itt csak függetlenségiokról beszélnek. Kimondani kívánja, hogy a párt a personal-unió alapján áll! (Éljenzés. Ellenmondások. Nagy zaj. Elnök erősen csöngtet.)

Ezután a Helfi javaslatára szavaztak s azt elfogadták, s Ragályai Nándor elnök elfogadottnak jelenti ki a Helfi-féle indítványt.

Következett a 3-ik kérdés: a vidékonkint tartandó pártgyűlések szervezése, melynél Verhovay Gyula előadó: ki rámutat a közbiztonságára, a mely megülhet egy nemzetet, ajánlja, hogy tartson a párt népgyűléseket! Nem úgy ez, de eddig is sikerrel járt. Indítványozza, hogy egyes vidéki központokon népgyűléseket rendezzenek, s ezek megállapítását a központra bizza. A gyűlés a zaj csillapultával a Verhovay indítványát elfogadta. (Halljuk, halljuk Irányt!) Irányi Dániel: ajánlja, hogy a pártkör, „közjogi ellenzék“ ezimet vegyen fel. Ő ezt már régebben javasolta, s e tárgybán Kossuthoz írt, a ki válaszában helyeselte nézetét.

E kijelentés hosszas izgatottságot provokált, mely nagy nehezen lecsillapulván, szót emelt Ugron Gábor. Bámulná az a szívósságot, a melylyel e kérdést minduntalan fölvetik, ha az elvi kérdés volna. De így nincs bámulata számára. Nem a név teszi az embert. Nem közös név, hanem a közös cselekmény legyen előtűnk, s a kérdésről itt többé ne legyen szó. (Helyeslés, zajos tetszés.)

Az utolsó jelenet hatása alatt a lehető legizgatottabb jellegű ültött, mire elnök azt beárta s a tagokat a délután 5 órakor tartandó értekezletre hívta meg.

Délután 5 órakor folytatták az értekezle-

is hált, s a vasárnapot ott töltötte. A szombat este e szerint legkedvesebb esteje lett Szullivánnának, s a vasárnap kétszeres ünnepré nézve.

Midőn Vilmos ez estén, melyről az imént szóoltunk, belépett anyja szobájába, ott találta mr. Coopert is, s jó darabig igen kedélyesen s vidáman beszélgettek együtt. Villi soha sem jött ugy haza, hogy a hét eseményeiről minden részletesen el ne beszéljen anyjának, elbeszélését adomákkal s apró történetkével fűszerezve, melyek gazdája családtagjait, gyógyszerári eleményeit s a házuknál megfordult egyének körül-ményeit illették. Szullivánnét minden érdekelte, mi fiára vonatkozott, s az is látható volt, hogy az öreg nagyatyát a fiu elbeszélése inkább mulattatta, mintsem elárulni akarta, mert bár szemeit többnyire a földre szegezve tartá, s úgy mutatta, mintha nem is figyelne szavaira, egy egy később tett megjegyzésből kiűnt, hogy nagyon is jól meghallgatott mindent. E jelen alkalommal Cooper ur, midőn a beszéd tárgy végre Treumann-ra s gyámleányára tért, rendkívül keserű és gunyos hangulatot mutatott; s midőn felállva, elvette lámpáját, hogy nyugalomra térjen, azon megjegyzéssel fejezte be szavait, hogy jól tudja, miszerint Trudka, Flintre nézve csak baj és aggodalom tárgya leendő, és az öreg elég boldog volt, hogy a lánykát nem küldte azonnal a szegények házába.

Miután az öreg ur elhagyta a szobát, rövid szünet állt be; akkor Villi énlken így kiáltott fel:

tet a kör muzeumkörüti helyiségeiben, hol Madarász József: terjeszt be két indítványt melyeket nem tárgyaltak, de Solymossy Bálint indítványát az uszatorvény behozatalának s a szellemi munkával szerzett fizetés lefoglalhatatlanságára hozandó törvény sürgetésére kéri a párt képviselőit utasítani. Komjáthy ellene szól e kérdés tárgyalásának, mert most nagyszabású kérdések nem tárgyalhatók. Mocáry indítványára az indítvány áttétetik a központhoz.

Csillag Zsigmond még ez évben indítványozza még egy pártgyűlés tartását kívánja, a melyen a párt teljes programja kifejtésének nem új programot ugyan, hanem azt, hogy a jelen insinuaiók ellenében egy nagy értekezleten fejtessek ki, hogy a most e pártközött köztött vádakat visszautasítsanak. Például azt mondják, hogy a függetlenségi párt zsidófaló. A párt német faló. Ez nem igaz. (De az! Igen az! fölkiáltások. Nagy zaj.) Ajánlja indítványát. Komjáthy Béla az indítványt nem pártolja. A program egy, tiszta: Magyarország függetlensége. Ez további kifejtést, magyarázást nem igényel, s azért az újabb értekezlet megtartását nem véli szükségosnek.

Az indítvány elvetetvén, Hollós Dániel (ev. lelkész) losonezi küldött: indítványozza, hogy az 1868-iki nemzetiségi törvényt s annak czélait követi ezután is, mint 74-ben kimondotta és azt valja magáénak, (Felkiáltások: Ez is program kérdés!) melyet szüneten nem fogadtak el.

Herman Ottó a tanácskozásookban mérsekletet kíván, s kijelenti, hogy faj a lelke látni ezt a byzanci zsinatot akkor, midőn az ország legvilágosabb érdekéről van szó: állást foglalni az eseményekkel szemben s ezzel a nagy értekezlet véget ért.

BELFÖLD.

A fővárosból. Budapest, 1881. jan. 21.

T. Szerkesztő ur!

A „hirdetések“ saionjában vagyunk. Az utcákon járva, holmi közönségesebb halandó igen könnyen beleeshet abba a kis illúzióba, hogy a képtárban képzelet magát, s az Amor-termek „Grand bal“ hirdetését egyenesen a Makart legújabban feltűnt „Dianájának“ véli. A meztelességben és bizonyos újabb irányu ábrázolásában olyan egyformák.

A falakon minden hely, a hová nincs különösen felíva „... verboten“, kérelhetetlenül be van csírizelve, s színházi függöny nagyságu hirdetésekkel okulhatsz — tisztelt vidéki látogató — a fővárosi farsang nyújtotta mulatságok felől.

A Grand ballok, Holden-báb színház, Bergheer szellemi színház, Orfeumi kutyaszínház, Dajcses theater, Budapest politikai napilap előfizetési felhívása, tyukszem-operatőrök, a Blau Katz hecezei, legújabb regény vállalatok, állatsereglet, német rongylapok... mind ott hirdetik dicsérve magukat a falak mentében és hosszasan. Egyiknek kék a papirosa, másiknak nyomása vörös, a harmadik ríktó zsidó színekkel pompázik, öles valamennyi, hogy eltakarja a másikat, de szembeszökő valamennyi és megfelelő illusztráció minden lepedőn! Van itt minden, csak pénzük legyen. Lustig lehetsz olyan, hogy egy esztendeig is sirathatód a „felrándulást“, ha nem vigyázol magadra.

Azt hinned Amerikában vagy, ha a nagy humberg-anonecek anykéában nem látnád a sze-

— Anyám, mondja csak, miért gyűlöli nagyatyám az embereket?

— Nem gyűlöli, Villi.

— Nő azt nem mondom, hogy éppen gyűlöli, azt én sem hiszem, de senkiről sem látszik valami jó véleménynyel lenni. Nem úgy találja anyám is?

— Mindenesetre. Ez meglátszik néha rajta. De azért felőled sokat tart, s nekem sem akarná a világról is, hogy valami bajom történjen, és Flint urat is szereti, és —

— Oh! igen, igen, ezt mind tudom, nem is ezt értettem én. De az emberekkel egyáltalán nem sok jótt teszen fel, és senkiről sem látszik hinni, hogy okosan cselekedett, és —

— Arra gondolsz, mit a kis Gertrudról mondott?

— Nem csak éppen ez egyre. Hanem ez adott okot rá, hogy a tárgyat szóra hozzam, mert már több ízben vettem azt észre, különösen, mióta nem vagyok a háznál, s hetenként csak egyszer jövök haza. Tudja anyám, hogy mily jó véleménynyel vagyok Bray ur iránt, de midőn ma elbeszéltem, hogy milyen sok jótt teszen, s milyen szeretetteljes az öreg Morris asszony s leánya iránt, ekkor nagyatyám éppen úgy nézett ki, mintha nem hinnie, a mit beszélek, vagy mintha isten tudja minő okból, nem sokat tartana az egész eljárásról.

(Folyt. köv.)

rény terjedelmű magyar színházi lapokat, a képviselőház holnapi ülés-hirdetését s egy-egy egyeleti álarozos-báli jelentést.

Apropo! Álarozosbál. A heti krónika az ország. nögyelet álarozosbáljával kezdődött. Már csak azért is kíváncsiak voltunk elmenni a vigadóba, hogy lássuk: csakugyan lefelé járják-e magukat a régen hejh! oly jelentőséges „maszkurás“ bálók

Dominó itt, dominó ott, dominó itt-ott! Egy-egy. Kevés.

Bizony e bálók élete is a végét járja. Ma már nem a dominókkal, jelmezekkel, bohókás, fantasztikus öltözetekkel tűzik a luxust. A mai álarozosbálók maszkjai igen sokat költenek — harisnyára. És ez jellemzi őket. Olyan aztán a közönség is. Fialat, tapasztalatlan emberek, ifjú kedélytű jogászok, parádés katona-tisztek, „kimenő“ kereskedő segédek, stb. stb. De ne beszéljünk erről. Melancholikussá teszi az embert a „régén“ és a „jelen“ összehasonlítása, s a buskomorság azt hiszem, éppen nem farsangi czikk. Mulatunk, a hogy tudunk és a hogy lehet.

Mulatság azért van elég. Egy lelkiismeretes reportertől hallottam, hogy ő egy estétől reggelig a következő mulatságokban vett részt és értesítette azokról lapját: 7 órakor a nemzeti színházban egy premiert hallgatott meg; onnan leszaladt a népszínházba, megnézni az újon fellépett énekesnőt; onnan a tisztviselők estélyére sietett, s összeszedve a „népek“ névsorát, dícsőrendő buzgóssággal vágatott át Budára az ottani nögyelet táncvezetőit. Ki se pihente magát, nyakra-főre rohant a vigadói álarozosbálra, s kétségbeesve sohajtott föl: „a tiszt cászónó hangversenyére és a kisdördöl-bálra nem juthatott el!“ Hát még a sok kisebb rendű mulatságok.

Beszél a világ holmi rossz természetű, vagy adókról, inségről, kívándorlásról... Ez ugyan egyáltalában nem látszik meg, s a vigalmakon kifejtett luxus éppen ellene mond minden sópánkodásnak.

Kolozsvár e tekintetben megelőz, hogy ott a farsangból nagy társadalmi kérdést csinálnak éppen a nők, s talán leszavaznák majd az uszályokat. Olvasom az ottani lapokból. Jól teszik. Ez ugyan a fővárosban alig remélhető. Hanem itt csinálnak hölgyeink másnemű mozgalmat. Az amerikai női meetingek példája ragadós, s a nők szeretik az excentrikus példákat utánozni.

Népgyűlést rendeznek. Nagy női népgyűlést, a melyen megbeszélnek a tervezett női iparkiallítás ügyét! Iparról lévén szó, Zichy Jenő okvetlen ott lesz azon a népgyűlésen. Igen érdekes gyűlés lesz, s azt hiszem, az elnöknek nem sok baja lesz a csengettyűvel. Azért beszélni kevesen fognak. Már ez ugy szokás.

Hogy a nőkről ne térjek el, itt van ismét Wiltné. A kolossális Wiltné, kolossális hangjával. Tele színház, — ez természetes.

Nagyban készültünk arra a nevezetes „pártgyűlésre“, a melyet a népbölgistök tartanak vasárnap. Már egy ilyen „nemzetgyűlést“ ismerünk. Ott tartották Selli, Somogyban. Kikiallították, hogy „Éljen a haza!“ Azután csapat nagy áldomást, s elneveztek egymást testvérek. Lélekemelő lehetett. Pedig csak részleges gyűlés volt az.

Hát még milyen lesz a mostani országos értekezlet? Faklyázene okvetlen lesz, az bizonyos. Hiszen a hazafiságnak fénylenie kell a sütőt éjszakában is. Szép lesz. A sok frázis hullani fog, mint a dara, s elnevezik egymást — polgártársnak.

Fognak szervezkedni, és felosztják egymás közt az országot — kerületekre s megyékre egymást képviselőnek. Éljen a haza! Azt tartom, hogy magam is lelkesülbi fogok, s kelére borulok Csatár Zsiga bátyámnak (a kinek szájából lopta ki drága tajtékpipáját valami átkos közönytűges alattvaló).

Készültünk nagyban a hecezeire, a mely a Hungáriában tartatik meg.* Hiszen „extra Hungariam“ ügyben lehet az ország dolgaról beszélni. Csak a Pulszky Gusztai historijával foglalkozik bécsi ujság. Ez az ur ugyanis lemondott honvéd-főhadnagy rangjáról. „Tettének oka ismeretlen.“

És ez egy hét alatt! (*)

Fogaras, 1881. jan. 19.

(Fogaras megye közigazgatási bizottságának gyűlése.) (Vége.)

A tankötelesek száma volt megyénkben 11.964, ezekből mindennapos 8789, ismétlő 3175. Minden napos tanköteles fiu 4637, ismétlő 1722, mindennapos tanköteles leány 4152, ismétlő 1453. Iskolába jár mindennapos tanköteles 6958, nem jár iskolába 1831, iskolába jár ismétlő köteles 1876, nem jár 1199. Iskolák száma 107. Ebből állami: 1 elemi, 1 polgári községi 10 elemi, felekezeti; 94 elemi, magán: 1. Tanítók száma: rendes 132, segéd 16, képe-sített 105, nem képe-sített 43. A törvénynek megfelelő felszerelés van 61 iskolában, nincs 46 ban faiskola van 52-ben, nincs 55-ben, iskolakert van 56-ban, nincs 51-ben, torna van 49-ben, nincs 58-ban, könyvtár van 16-ban, nincs 91-ben, ház-ípari tanitatók 26-ban, nem 81-ben, hat tanfolyam iskola van 51, hatnál kevesebb 56

*) Azota már megvolt a szerk.

teljes tanfolyamra ismétlőkiskola van 44, nem teljes 63, a törvényben meghatározott összes tantárgyak tanitattak 51 iskolába, nem tanitattak 56-ban.

Az adóügyi jelentésből a következők érde-mese a fölémlítésre: az 1880-ik évben a megelőző évi adóhoz képest 21.466 frt 70 kr szaporodás mutatkozik, mely többlet jobbra onnan származott, mert ezen évben fölvetették a kirótt hadmentességi díjak is, továbbá a II. osztály kére-szetadóról a hiányosan összeirt családtagok és családok a lajstromokba utólagosan fölvetettek végül a III. osztály keresetadóról új vállalatok keletkeztek. Az adó befizetésben kedvező állapot jelezhető, mi annak tulajdonitandó, hogy megyénkben a gabnatermés általában kedvező volt és a fa ára, az urbéri szabályozások folytán keletkezett rendszeresebb értékelés nyomán mely itten nagy jövedelmi forrást képez, tete-mesen emelkedett és a marhakereskedés is lendületet vett.

A adókezelés eredménye: az 1876-ik év előtti adóhátrálék oly csokoly, hogy alig szám-bavehető s a jelen év folytán könnyen behajtható leszén. 1879-ről adóhátrálék az utóelőjár-sal 10.908 forint 44 kr. 1880-ban előíratott 264.869 frt 85 kr, összes adótartozás 276.778 frt 29 kr. Ebből elemi csapások folytán leíratott 3159 frt 11 kr, felebbezés folytán 2269 frt 97 kr, behajthatatlanság ezimen 1335 frt 67 kr. a megállapított 1880-ik egész évi adó tartozás volt e szerint: 269.013 frt 54 kr. Ebből év folytán befizettetvén: 260.283 frt 97 kr, maradt hátrálékban: 8729 frt 57 kr. Oly kedvező eredmény minden bizonyítván, melyet hazánk nem sok megyéje tud felmutatni, lévén akárhány megyében az adóhátrálék 100—200 ezer fit között is. S ha oda gondoljuk, hogy az utóelő pár ezer frt. rendesen behajthatatlanná szokott válni: elmondhatjuk, hogy Fogaras megye mult évi adóját mind befizette. A mi ha egyfelől a feloszlatott fogarasi adófelügyelőség főnökének Böhm Hugó urnak kiváló érdeme, másfelől a megye lakossága jó akaratának és fizető képességének is tagadhatlan bizonyítéka.

Börtönügyi állapot: a fogarasi járásbíró-ságnál le volt tartóztatva férfi: 287, nő 39, a Zernestiné férfi: 82, nő 27, a Sárkányinál férfi 324, nő 12, — összesen a három járás-bírósnál férfi: 693, nő 78 = 771 egyén.

Gazdasági állapot: a mult évi termés általában véve jó közepes volt: a szőlő mennyi-ségileg közepes, de minőségileg gonge termést adott; a gyümölcs termés az egész megye területén gyenge volt, a mult téli kemény fagy a fáknak sokat ártván. Az állatállomány egész-ségügyi állapota kedvező volt. Az utak és patak-martok befásítása iránt alkotott szabályrendelet nem erőseztetett meg, miután kényezzer rendelkezést is foglat magában, a nélkül pedig ná-lunk üdvös intézkedések ma még alig kivetíthők. A Romániába át menni szokott munkások indokán, megyénkben a napszám-bérek még mind igen magasak. A mult félévben öt krajczáros marhalevel kiadott 11.083 darab, 3 krajczáros 2141.

Ezeket tartottam szükségeseknek a terje-nelmes jelentésből fölemlíteni, melyekből kiesinyben látható Fogaras-megyének közigazgatási képe.

Végül: miután jelenleg a tudósításokból nem maradhat ki az időjárás fölemlítése, álljon tudatása annak, hogy megyénkben térdig érő hó van; e hónap 18-án volt a legnagyobb hidegünk 21° R. ma azonban enyhe szél folytán az idő lágyulni, a hó olvadozni kezdett és a víz a befagyott Ölt folyó felébe hágott, a miért — ha így tart az idő — tartani lehet az Ölt kiöntéséről.

Névmagyarosítás.

Gyulafehérvár, jan. 21. (Vége.)

A magyar nevek és családok eltűnésére többféle okok hatottak. Lássunk egy párt. Az oláh nemzetiségnek egyik főfamasza és gyara-pítója legkétségtelenebbül a vallás s vallási szer-tartás volt. Oláhnak nevezem, nem rossz szám-dékből, mert a román elnevezés újabb keletű s még a közelmúlt szabadságharc idejében is ismeretlen valami volt. De különben is semmi tekintetben sem jobb név az egyik a másiknál. A név, az elnevezés maga soha sem lealázó.

Mily nagy hiba volt a szent István kor-náját viselő királyoktól az, hogy a vallást a magyar nemzetiséggel szorosabb összefüggésbe nem hozták, az csak ma derül ki.

Ha magyar nyelvű egyesült vagy kelet-szertartásu magyar egyházakat állítának vala fel, ma nem lenne hazánkban román kérdés.

A vallási ceremóniák s jelesül a szertartásoknak oláh nyelven való megtartása által a nem oláh ajku hívek is lassan hozzászórtak a nyelvhez és imádsághoz.

Vele járul az, hogy az oláh nemzetiség egy egy községben tömegesen lévén jelen, egy-házakat, plébániákat állíthattak fel, míg sok erdélyi faluban szórányosan található magyarság egy a katolikusok mint a reformátusok nem állítottak fel lelkészi hivatalt s templomot, de a vallásosságánál fogva, valamint azon bit, hogy az oláh egyház vallása a kereszténység nagy ház-

ban mozog, a nem keleti s nem az egyesült val-láshoz tartozókat önkényt arra terelte, hogy a román egyházakban járjanak, hisz ott ép nem idegenek az Ur előtt.

Ebbez járul még az, hogy az oláh ifju a egysanyarubb körültemény között is a papi pályára lép. Igaz, [hogy sok faluban a legnyomorult-tabban a nélkülözések árjában is megmaradnak s teljesítik kötelességeiket. Eddig számtalan falu ban nem végzett theologus, hanem ugynevezett moralisták voltak, azaz olyanok, kik tanultak valami ezere-moniat s aztán megválasztattak. De a rendes theológiát végzett és kellő egyházi műveltségben, sőt világi műveltségben is levő román pap a legkisebb faluban, a legsanyarubb helyzetben is elvállalja a lelkeszséget.

Ezen téren bámulandó és dicsőrendő a fiatal román papság ünfeláldozása. Van sok pap, kinek összes fizetése 40—50 frt s pár hold föld, meg a szokott stolla. Ez utóbbi vajmi szük a falvak szegénységénél fogva. Természetes, hogy az így dotált pap nemzetisége propagandát csinál, hisz a mellett legalább felmelegedik.

Az eloláhosodás fötényezje volt az is, hogy az oláh vallással a nemzetiség kérdése nem csak párhuzamos, de vele szoros összefüggésben volt — solidarisnak tekintetett. Hisz a legujabb ideig a megkeresztelés és anyakönyvbe való bevezetés nemcsak vallást, de nemzetiséget is adott. Azon megkülönböztetés, illetve azon tény, hogy az anyakönyvi bevezetés csak a születést, az időszakot, a rokonsági leszármazást és polgári állást bizonyítja a polgári államnak és a verséggel szemben csak legujabb keletű.

Nem hagyhatjuk tekintet nélkül azon tételt, mely tényre vált, hogy az alsóbb műveltségű nép magához vonja a műveltebbet. Nem azt, hogy az alsóbbakhoz le kell szálljon a magasabb, nem azt, hogy a kisebb rész beleolvad hatalmas a tömegesebbe.

Akárhány magyar falu lett így a szomszedság révén olává. Az egyesekre nézve jellemző példák vannak. Ilyen a magyar Papp és az oláh Pop nevű családok. Ha egy magyar Pap nevű lakott hegyi faluban, az nemokára Pop lett. Például a borosjenői nemes Pap család, melynek utódjai a magyar praedikatumot ma is viselik, oly románok mint bármely, állítólag Traján harezosától leszármazott indigena.

Sok mondani való lenne, álljon itt pár példa. A telepítvényesek csakhamar eloláhosodtak. Borbánd, Vajásd, Türr, Abfalvak eredetileg székelyekből álltak, ma nagyrésze vallás, nyelv és érzületre is oláh. Ezen falvakban tösgyökéres magyar neveket találunk még, mint Kádár, Veress, Deák, kikhez sorakozunk a Kalapácsok, Pandurok, Hosszok, Fárak, kik mind oláhok. Érdekes a hivatalos eljárásban a kérdésekre adott válasz: Hogy hívnak Rákóczi Mihailé, gör. keleti, nemzetisége oláh, magyarul csak dedatya tudott. Vannak aztán olyanok is, kik papiáltak (rom. kath.) magyaroknak mondják maguk és egy betűt se tudnak magyarul.

Érdekes Berve falu is. Edelsheim-Gyulai-nak ezen birtokára jogelődei alatt Csongrádme-gyei magyarok telepítettek le. Legnagyobb része szegedi földműves volt. Ma szászok és oláhok. Nevük: Szegedi Szász Matiasz, Szegedi Karszt Tamás; Szegedi Tyok Mihály.

De már elég lesz ebből.

R. Tihamér.

Válasz az „Ellenzék“ „Új törvények új terhek“ ezimű cikkére.

Az „Ellenzék“ idei 10., 11. és 12. számaiban „Új törvények, új költségek“ ezimen egy három cikkből álló értekezés? bírálat? vagy nem tudom mi? jelent meg, melynek egész folyama — nem a mint második ezime három cikk követelne, hogy három külön érdekl vagy legalább külön értekl tárgy-gyal foglalkozzék; hanem mind a három fogás éteknak ugyanazon ize és tartalma van, csak a közönség elébe három külön tábla táalva; mind a három cikkben ugyanazon sérelme, ugyanazon fájdalma nyilvánul háromezikk írő urnak, csakhogy más hangon éneklí jeremiádjait.

Távolitém miatt későn jutottak említett számok kezeimbe, s ezért csak most reflektálhatok rá és ha nem lenne benne néhány olyan tétel, melyeket számtanilag akarván bizonyítani, téves számítást tesz; s ha nem lenne az új törvény és rendelet, komplikáltsága és az abban levő újonságok által, a közönség által sok tekintetben idegenkedéssel fogadva, meg lehet, hogy közönyök a gyonyhallgatnak; de a közönségnek ily roszakaratu elferdített számításokkal szándokolt félrevezetése, mit a három cikkkes ur „új törvények, új költségek“ ezimen világgá érsztett három cikkével elérni szándékolta, a szerkesztőség *) alatt bármilyen kíváló szakférfinak tűnteti is föl, nem enged hallgatnunk.

Ezek előre becsátása után lássuk a három cikket a maga rendjében, hogy miért támadja meg s mivel indokolja ennek írója a bitelesítő mérnöki állás szűkségtelen és szerinto oly tulaj-gos drága voltát?

I. Cikkében megtámadja a közelebről értekezletre összegyűlt mérnököket, hogy miért nem szóaltak fel hamarabb? és miért szóaltak fel most? mikor már felszóamlásuk filius auto patrem!

Magyar kir. államvasutak menetrendje.

(Keleti vonal.)
Érvényes 1880. évi szeptember hó 10-étől.

Predeal—nagyvárad irány.

Allomások				Gyors- vonat 1. sz.	Személy- vonat 3. sz.	Teher- vonat 63. sz.	Allomások				Gyors- vonat 1. sz.	Személy- vonat 3. sz.	Teher- vonat 63. sz.
				óra	perc	óra					óra	perc	óra
Bukarest	Elind.	8	15	6	30		Tövis (Vendéglő)	Elind.	7	34	2	26	3
Predeal	"	1	09	4	53		Nagy-Enyed	"	7	54	2	48	3
Tömös	"	1	33	5	21		Felvincz	"	—	—	3	10	4
Derestye-Hétfalu	"	—	—	5	48		Maros-Ujvár	"	—	—	3	17	4
Brassó (Kronstadt)	Erkez.	2	06	6	13		Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8	18	3	24	4
Brassó (Kronstadt)	Elind.	2	16	6	13		Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	23	3	34	5
Botfalva (Brenndorf)	"	—	—	6	36		Gyères	"	8	47	4	10	6
Földvár (Marienburg)	"	2	44	6	52		Virágosvölgy	"	—	—	4	45	7
Mogyorós (Nussdorf)	"	—	—	7	10		Kolozs-Kara	"	—	—	5	26	8
Apáca (Geist)	"	3	03	7	23		Apahida	"	—	—	5	38	9
Köpecz	"	—	—	7	43		Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	10	07	5	59	9
Ágostonfalva	"	3	18	7	51		Kolozsvár	Elind.	10	17	6	24	7
Alsó-Rákos	"	—	—	8	13		Magyar-Nádas	"	—	—	6	50	7
Homoród-Kőhalom	"	3	52	8	41		Magy.-Gorbó	"	—	—	7	06	8
Kacsa	"	—	—	8	57		Egeres	"	—	—	7	22	8
Benne	"	—	—	9	18		Sztána	"	—	—	7	46	9
Erked	"	—	—	9	41		Bánfi-Hunyad	"	—	—	8	08	10
Héjasfalva	"	3	54	10	15	63. sz.	Csucsá	"	—	—	8	50	12
Szegesvár	"	4	07	10	32		Bucsa	"	11	—	9	09	1
Szegesvár	"	4	12	10	52	7 10	Brátka	"	12	—	9	27	2
Dános	"	—	—	11	11	7 50	Rév	"	—	50	9	48	3
Erzsébetváros	"	5	40	11	31	8 40	Elesd	"	—	—	10	06	4
Eczel	"	—	—	11	45	9 02	Mező-Telegd	"	12	17	10	23	5
Medgyes	"	6	01	12	06	9 50	Fugyi-Vásárhely	"	—	—	10	42	6
Kapus	"	6	13	12	24	10 18	Várad-Velenze	"	—	—	10	52	6
Kapus (Vendéglő)	"	6	31	12	30	11 30	Nagyvárad (Vendéglő)	Erkez.	1	45	11	00	7
Mikeszása	"	—	—	12	49	12 11	Nagyvárad	Elind.	1	50	11	25	8
Hosszu-Aszó	"	—	—	1	05	12 35	Püspök-Ladány	"	3	14	2	11	11
Balázsfalva	"	7	03	1	25	1 05	Czegléd	"	5	45	6	36	6
Karácsonfalva	"	—	—	1	40	1 33	Budapest	Erkez.	7	30	8	45	8
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	7	30	2	06	2 16							

Marosvásárhely—Kocsárd

Állomások		Vegy. v. 215. sz.	Vegy. von. 213. sz.
		Minden nap óra perc	Minden nap óra perc
M.-Vásárhely	Ind.	9 07	1 40
Nyárádtő	"	9 33	2 06
Csapó-Radnóth	"	10 28	3 05
Maros-Bogát	"	11 02	3 42
Maros-Ludas	"	11 20	4 00
Kecze	"	11 40	4 20
Kocsárd (Vend.)	"	12 14	4 54

Gyulafehérvár—Tövis

Állomások		Vegy. v. III. sz.	Vegy. von. III. sz.
		Minden nap óra perc	Minden nap óra perc
Gyulafehérvár v. Erk.	Ind.	12 46	6 12
Gyulafehérvár	Ind.	1 01	6 42
Tövis (vend.)	Erk.	1 33	7 14

Nagy-Szeben—Kapus

Állomások		Vegy. von. 311. sz.	Vegy. von. 313. sz.
		Minden nap óra perc	Minden nap óra perc
Nagy-Szeben	Ind.	3 58	10 05
Vizakna	"	4 25	10 32
Ladamos	"	4 53	11 00
Nagy-Selyk	"	5 25	11 32
Kapus (vend.)	Erk.	5 50	11 57

Jegyzet. A vastagabb keretbe nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik.

Sz. 67.—1881. urb.

Hirdetmény.

Oláh-Asszony-népe helysége határának tagosítása végett Kozma Ferencz és társai által beadott kérés folytán a helyszíne tárgyalási határidőül 1881. márczius 3-ika tűzetett ki, hova az érdekeltek oly figyelmeztetéssel idéztetnek, hogy a meg nem jelenők birtoka a tagosítást kérők birtokához fog számíttatni.

Gyulafehérvárt, a kir. törvényszék, mint urbéri bíróság 1881. janur hó 17-én tartott üléséből.

A kir. törvényszék elnöke:
Joksmann Nándor.
Farkas Miklós,
kiadó.

(57) 1—3

SÁRGA KRISTOF

fehérmű és vászon-raktára

Kolozsvártt,
(belközéputca, kisegítő alatt.)

Kül- és belföldi nagykereskedők és gyárosoknál egyenes összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek kezesség mellett, legutányosabb áron valódi árakkal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:
Férfi fehér-ingek, chifon, creton és madepolan szövetből, sima, himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 ft 50 krig.

Férfi színes ingek, angol oxford, creton és madepolan szövetből 100 különböző mintára, jó színtartó 60 krtól 2 ft 60-ig.

Színes és fehér gyapjú alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 ftig.

Férfi alsó nadrágok (gatyák) mindennemű szabásu, legjobb len- és pamut vászonból 70 krtól 2 ft 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és kizelők 4 rétt legjobb chifon szövetből párja 40 kr.

Férfi színes-szélű selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól 7 ftig.

Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 ft 50 krtól 7 ftig.

Női ingek len és pamut vászonból, sima, himzett vagy redős 1 krtól 5 ftig.

Női háló réklík, 1 krtól 5 ftig, főkötők len és schiffon vászonból 40 krtól 80 krig. (79) 70—*

Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 ftig.

Női piquet réklík, nadrágok és szoknyák, 1 ft 50 krtól 5 ftig.

Függöny-eczek, gyapjú pamut takarók, paplanok, madráczok, mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legújabb szerkezetű esőernyők, 1 ft 40-től 15 ftig.

Férfi és színes harisnyák, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól 1 ft 50 krig.

Legújabb nyakkendők, posztó, szavaszőr és glage kesztyűk, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasínorok stb. legutányosabb áron.

Férfi és színes asztalnemű, mindenféle len és pamut vászon szín-tartó

creton, oxford és madepolan,

színes ing-szövetek

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtájú chifon, creton és madepolan fehér ing-szövetek 80, 155, és 170 centiméter széles 22 krtól 70 krig.

sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek

25 krtól 3 ftig. Len és chifon himzett stráfók és betétek, kötő, varró, himző pamutok és szőrnék, ujjon szűlötték részére főkötők, réklík és takarók stb.

Továbbá elvállalok kiházásitást, vagy magán szükségére kívánt fehérműek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjahossza, papírszeleten pontos mértéke beküldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben árat és fajtáját meghatározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő, az érte feteit összeget visszaszolgálom, vagy másokkal kívánatra kicserélem.

Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani

alázatos szolgálja

Sarga Kristóf.

Erdélyben a legelső és legnagyobb szalámi, szalona és mindenféle füstölt husok nagy raktára,

KOLOZSVÁRTT, FÖTÉR, IPAROS-EGYLET HÁZA
23. SZÁM.

Alólirottak ajánljuk a vidéki és helyi t. közönségnek szalonánk

száraz, fehér, füstölt, paprikás, és mindenféle füstölt husokkal ellátott- u. m.

sonka, oldalos, (kaiserfleisch), császár hus, marha nyelv, szafaládé, virsli, disznófőcsajt stb.

nagy raktárunkat, saját gyárunkban készült szaláminkat a legutányosabb áron mellett.

Kitűnő zsirnák való szalona, háj mindennap, ugy szintén friss olvasztott zsír kapható.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Kolozsvártt, 1880. decz. 18. (545) 12—12

Benigni és Lászlóczki.

Tüzifa

	4 szögmeter vágatlan fa a házhoz szállítva		2 szögmeter		4 szögmeter	
	ft	kr.	ft	kr.	ft	kr.
Bükkfa hasábos 1 rendű	12	—	7	—	13	60
" " " 2 " " "	11	20	—	—	—	—
Gyertyánfa hasábos	—	—	7	50	14	—
Tölgyfa " 1 rendű	10	60	6	50	12	50
" " 2 " " "	10	20	—	—	—	—
" dorong vastagabb	8	60	—	—	—	—
" hantott	9	—	—	—	—	—

Nagyobb vételnél (nem kevesebb mint 6 öl) minden ölnél 50 krt engedményezek.

Az ölek teljes és sürti rakásáról a raktárban meggyőződhetni, 25 kr. reá fizetés mellett pedig a vevő lakásánál újból felölvezhet.

A ki nem a fa minőségét, hanem ennek olcsóságát keresi, gazdasági szempontból a tügllyát ajánlhatom mint legolcsóbb fát ma Kolozsvártt.

Rendelmények elfogadtatnak lakásomnál, főpiacz 32 szám az ugynevezett Kislabosházánál, valamint Vogel Károly ur magyar- és biduteza szögleti üzletében.

Tisztelettel

szentjánosi FERENCZ.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában, Kolozsvártt.

Isten után csak az ön Hoff-féle maláta kivonata és sörének köszönhetem életem megmentését.

Többeknek saját kimondott szavai.

Tüdő- és gyomorbajok

GYÓGYULTAK.
HOFF JÁNOS URNAK

cs. kir. ndvari szállítója Európa legtöbb souverain uralkodóinak; cs. kir. tanácsos, a koronás arany érdemérem tulajdonosa, a porosz és német érdemrendek lovagjának. Bécs, Gräben, Brünnerstrasse, Nr. 8.

HOFF-FÉLE

Malátakivonat-egészségi sör.

Borzasztó gyomorfájdalomban szenvedtem; minden étel és ital rothadó szagok kávéalszerű alakban azonnal kihányott; semmi gyógyszer nem segített már és gyors elerőtlenedésem és sorvadásom folytán elvesztém, minden reményemet az élethez, a midőn megalkodottságomban az ön Hoff-féle maláta-kivonatot vettem. Egy pár nap multával emelkedő javulás mutatkozott. Isten után önnek köszönhetem életem megmentését. Kérem 56 üveg malátakivonat-egészségi sör, 5 1/2 kilo malátakivonattal Nr. I. és öt zacsko Hoff-féle maláta-czukorkának a megküldését.

Önök örökké hálásatos tisztelője
Voelker, gazdászati igazgató
Neu-Ingelov.

Ő FELSÉGE

Dánia királya szírmegede által közöltet Hoff János urral, miszerint ő a nevezett malátakivonatonak értékét igen nagyra becsüli. „En” így szól a királyi nyilatkozat „a nálam és több családtagjainál házzamnak a Hoff-féle malátakivonatainak gyógyhatását örömmel észleltem.”

Főraktár: Kolozsvártt Biró János gyógyszerész, Gergely Ferencz, Dietrich Sámuel és Csiky testvérek üzletében. (35) 3—4

Üzlet átvétel!

Ezennel van szerencsém a helybeli és vidéki nagyr-demű közönségnek tudomására hozni, miszerint a helybeli piacon több évek óta

HUTTER JÁNOS

cézég alatt fenállott

fűszer, csemege, bor és déli gyümölcs

üzletét a mai napon átvettem s azt törvényszékieleg bejegyzett

KONYA SANDOR

saját cézégem alatt tovább folytatandom.

Számos évek óta szerzett tapasztalattal párosult szak- ismeret, szilárd elvek, és kedvező anyagi helyzetem által támogatva, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelve és bennem helyezett nagybecsült bizalmat kiérdemelhessem.

Midőn vállalatomat a t. közönség szives pártfogásába ajánlom, kérem engem becses megbízásával minél gyakrabban szerencséltetni.

Kiváló tisztelettel

(44) 2—5

KONYA SÁNDOR.